

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2023-09-11

Diarienummer:
KSN-2022-01931
GSN-2023-02491

Handläggare:
Daniel Fritz

Svar på motion om fler genomgående upphöjda cykel- och gångöverfarter från Lovisa Johansson (FI) med flera

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Lovisa Johansson (FI), Stina Jansson (FI) och Charlie Strängberg (FI) föreslår i en motion väckt 13 juni 2022 att Uppsala kommun anlägger fler genomgående upphöjda cykel- och gångöverfarter.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Gatu- och samhällsmiljönämnden har sedan 2016 byggt om passager för cyklister för att göra om dessa till cykelöverfarter.

Enligt beslut i nämnden 15 februari 2023 §17 avsätts årligen 3 miljoner kronor till planering och byggnation av cykelöverfarter i nämndens investeringsbudget. Under åren 2016-2022 har 60 stycken cykelöverfarter byggts.

Överfarterna byggs upphöjda och standarden på belysning, vägmarkering, vägmärken, siktförhållanden och tillgänglighetsanpassning är hög. Beslut om lokala trafikföreskrifter fattas som reglerar att motorfordon som korsar cykelbanan har väjningsplikt mot cyklister vid dessa överfarter. Beroende på förutsättningar byggs det ibland farthinder vid dessa platser för att åstadkomma låga hastigheter för motorfordon utmed körbanan. Den yta där cyklisterna passerar målas i en röd färg för att förtydliga önskad trafikregelefterlevnad.

Av de cirka 500 passager för cyklister som finns utmed vägnätet i Uppsala tätort utgörs ungefär 12 procent av upphöjda cykelöverfarter. Planeringen för ett fortsatt införande pågår och under 2023 och 2024 införs cykelöverfarter utmed Hjalmar Brantingsgatan, Torgny Segerstedts allé och Norbyvägen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 11 september 2023
- Bilaga, Motion om fler genomgående upphöjda cykel- och gångöverfarter från Lovisa Johansson (FI) med flera

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Motion: Fler och genomgående upphöjda cykel- och gångöverfarter

Det ska vara enkelt att cykla i Uppsala stad. En cyklist ska enkelt kunna ta sig fram utan att hela tiden behöva korsa bilvägar och väja för bilister. Idag är faktum att cyklister många gånger behöver släppa fram bilister, även när cyklisten enligt lag har företräde. Cyklister behöver även oftast dela cykelbanan med fotgängare.

För att på allvar vara en cykelstad räcker det inte att det finns teknisk möjlighet att ta sig fram med cykel. Stadsplaneringen måste även aktivt främja cyklism, genom att signalera cykelvänlighet och prioritera cykeltrafik över biltrafik.

I Uppsala kommuns *Handlingsplan för arbetet med cykeltrafik* finns målet att “[...] vid cykelöverfarter, särskilt utsatta platser och sträckor utforma cykelvägar så att cyklisters närvaro uppmärksammas och tydliggörs för andra trafikanter. Exempelvis genom avvikande beläggning, förbättrad belysning, med mera”. Det finns även mål om att “[...] utforma trafikmiljön vid samtliga cykelöverfarter på ett sätt som medför att den motordrivna trafikens hastigheter inte överstiger 30 km/h”.

Ett sätt som vi kan göra detta är genom att inrätta fler cykelöverfarter, att göra dessa upphöjda till cykelbanans nivå och anlagda cykelbanans vägunderlag. Detta signalerar till både bilister och cyklister att det är bilen som korsar en cykelväg, och inte tvärtom. Det påverkar beteendet hos människor. I innerstaden skulle detta signalera att det är en plats inte i första hand för bilister, utan för cyklister och fotgängare. I Nederländerna används denna design. Det har lett till färre olyckor och att det är trevligare att promenera och cykla. I Sverige arbetar många kommuner redan på det här viset för att främja cyklism framför bilism, och på så vis minska bland annat koldioxidutsläppen.

Om Uppsala kommun vill att fler ska cykla är fler genomgående upphöjda cykel- och gångöverfarter ett konkret sätt att se till att det blir verklighet.

Med anledning av detta yrkar vi att:

- Uppsala kommun anlägger fler genomgående upphöjda cykel- och gångöverfarter.

Lovisa Johansson (F!)
Stina Jansson (F!)
Charlie Strängberg (F!)